

# SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvzemši ponedeljike in dneve po praznicih, ter velja po pošti prejemam za avstro-ugarske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld. na četr leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četr leta 8 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četr leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dajake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četr leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemam za četr leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četristopne petst-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“.

Opravnost, na katero naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

## Telegrami.

Dunaj 17. avgusta. „Pol. Corr.“ trdi, da pomeni odstop srbskih ministrov Stevča-Mihajlovič udeleženje Srbije pri vojni, ker ta dva sta bila zoper vojno.

Bukureš 17. avg. General Gurko je sem prišel. On potuje v Peterburg, da prevzame komando nad gardami.

Carigrad 16. avgusta. Rusi še vedno prepravljajo črez most, ki so ga pri Pirgosu blizu Ruščuka naredili, vojsko in artilerijo.

Telegram iz Vidina poroča: Turške baterije so streljale na rusk parobrod in ga tako poškodovale, da je bil boja nezmožen.

V Adrijanopolji so Turki obesili 30 Bulgarov.

Aleksandrija 16. avg. Od tod gre vedno več Grkov kot prostovoljcev v Grecijo, da se bodo udeležili vojne proti Turkom.

Sarajevo 17. avg. V bitvi pri Ključu sta pala italijanska novinarja dopisnika Berrini in Conti, ki sta hrabro vojskovala se z vstaši vred proti Turkom.

## Vojska.

Za nas vse Slavjane in tudi za vso drugo Evropo nij zdaj nič tako važnega, tako pretresujočega v politiki, kakor vojska naših bratov Rusov za osvobojenje slovanskih bratov. Zato naj se nihče ne čudi, če mi dan na dan največjo in prvo pozornost svojo in svojih slovenskih bralcev v prvej vrsti le na to obračamo in trdno upanje gojimo, da bodo končno zmagala pravična stvar rusko-slavjanska.

Velikanske vrste ruskih vojsk se vale proti jugu na bojišče. Črez železni most pri Barboših je šlo te dni 10 do 12.000 mož. Kričenerjev kor, ki je šel čez most pri

Sistovi, šteje najmenj 30.000 mož, tako, da ima zdaj, pomnožen z Rumuni pod polkovnikom Anghelescu najmanj 100.000 mož. Turška armada, ki mu stoji nasproti, je vsaj za 20.000 mož slabša. Razen tega je središčna armada pod poveljnikom carjeviča, kakih 80.000 mož velika, v ozko dotiko stopila s Kričenerjevim korom. Glavni stan ruskega vrhovnega poveljnika je bil uže 6. t. m. v Bjeli. Njegova armada obstoječa iz 11. in 12. kora, gre nasproti Mehmed-Aliju, ki ima svoje središče v Osman-Bazaru, svoje desno krilo pri Razgradu, levo krilo pa blizu Trnova.

Ruske in turške armade si stoje dakle nasproti, da bijejo odločilno bitko.

Ravno tako važno, kot vedno dopolnjevanje in pomnoženje vojne moči je tudi to, da rusko vojno vodstvo uvidja napake in jih hoče popraviti.

Tudi ruski narod in časnikarstvo dela, kar je velicega naroda vredno; ne s puhlimi tožbami, nekoristnimi sumničenji in denunciacijami, nego s pravim lekom hoté ozdraviti zlo.

In dunajskej vladnej „Abendpost“ se piše iz Peterburga: „Nepričakovane neudače, še bolj pa pomanjkanje uradnih poročil iz Bulgarije vzburjajo narod. Vsi naši časniki obsojajo naš način vojevanja. Naši hrabri vojaki so vrlo napredovali, a za njimi nij bilo pomoči. Posedeni kraji so se mogli torej zopet sovražniku prepustiti. Nadejamo se, da bodo krvavi nauki obrodili dober sad.“

Ker je tako, je smešno ono upanje in uže skoro tri tedne staro prorokovanje, da bodo Turki strili rusko moč. Ti so imeli dovolj dosti časa, svojo „zmago“ pri Plevni porabiti. Ker je dozdaj niso, ne bodo je ni odsej. Manjka jim moči. Rusija ima pa še neizerpljive vire. Zato smemo z mirom čakati in

zato ne smemo verovati veliko onim vsakdanjim telegramom sovražnih listov, ki iz vsake male praske prvih straž delajo tja v en dan turške zmage.

## Politični razgled.

### Notranje dežele.

V Ljubljani 18 avgusta.

**Hrvatski** tabor v Cirkvenici, katerega je naš telegram omenjal, važen je zlasti zarad tega, ker nam kaže, da se Hrvatje opirajo na Slavjanstvo, torej so na istem stališči, kakor mi. Po tem tacem bode enkrat zjednjene Slovencev z njimi lehko in gotovo.

**Siskiu** je jutri 19. avgusta tabor za izrečenje simpatij Rusom in okupacijo Bosne. Naj naši rojaki, dobivši ta list v roke, v imenu Slovencev telegrafirajo Siščanom.

**Magjarski** „Naplo“ hoče, naj se zdaj pokaže tolkokrat slavljen energija ministra Tisze zoper — Hrvate! — Tudi drugi magjarski listi kličejo žveplo z neba na Hrvate, ker niso in nehti za Turke navduševati se.

### Vnaranje države.

**Grška** vlada je poslala svojim poslankom, ki so na tujih dvorih, spomenico, v katerej kaže velike nevarnosti, katere grškemu narodu ta trenotek bolj kot kedaj preté. Spomenica je protest proti čerkeskim zverstvom mej grškim prebivalstvom pod Turčijo. Zato je Grška prisiljena vzdržati se na — vojnem stanu.

**Francoske** republike predsednik MacMahon je odgovoril deputacijam okrožnega svetovalstva in predsedniku trgovske zbornice iz Evreux: Ljudstvo hoče stalnost, zato je on rajši izvolil neizogibno ali minljivo krizo, nego poniranje po pretiranih terjatvah jedne ali dveh zbornic. Kupčija bo bolja precej, ko se ustanovi vlada, ki bode, ne da bi se moral vedno zoper napade braniti, vso pozornost obrnila do pravih interesov dežele.

## Listek.

### Popotna pisma.

IV.

V Višnjem gori.

„Bog daj norcem pamet!“

Nár. pregovor.

Višjanje so (izvzemši malo številce poštenjakov, katerim cela dežela hvalo vé) volili z nemškutarsko stranko. Ker v Višnjem gori prej še nikoli nijsem bil, namenil sem se bil torej precej iz Postojne vrniti se na Dolensko, da vidim to slavno nemško mesto „priklenenega polza“. Poročal bi vam bil uže zadnjo nedeljo o vspetu svojega potovanja, ali vtis, ki mi ga je naredil ženjalni poslanec in nemški govornik, advokat Postonjski dr. Müide, je bil tako silen in prevladen, da poslednji teden nijsem mogel nikamor več potovati. Še le ta teden sem v Ljubljani pred

Slonom pogodil se s fijakerjem, da me je peljal za dva ranjska na Gresúplje do Koščaka po dolenskej cesti.

Naslonjen v mehak kôt, sem premišljal doli mimo Lávrice, črez svetokrižki klanec in črez Šmarje, kako bom Višnjane okolo sebe zbral in jim pridigo naredil, zakaj so izdali domovino, zakaj niso z domačini volili, ampak z nemškutarji. Dejál jim bodem s svojim nekdanjim profesorjem Pogorelcem: Višnjanje, ali ste uže slišali povest o Tobiji Švalbe? — In oni bodo gotovo rekli, ker niso pod Pogorelcem na ljubljanski gimnaziji študirali: Njusmo slišali. In jaz jim poričem: Torej čujte. Tobija Švalbe je bil po reden dečko; učitelj ga je vprašal: Kdo je svet ustvaril? Tobija Švalbe je molčal. Kdo je svet ustvaril? vpraša učitelj ostro v drugo in tretje, in glejte, Tobija Švalbe je jokaje odgovoril: „jaz sem ga, ali nič več ga ne bom,“ — „ich hab's gethan, ich werd' es aber nicht

mehr thun.“ Tako, kakor Tobija Švalbe, ne-poboljšljivi ste tudi vi, Višjanje. Uže nekaj časa ste zaporedom celej deželi skazo delali, dasiravno po nemški še očenaša ne znate in bi vas lehko prodal Švabom za pastirje, kdor bi hotel, vendar nečete biti Kranjci ali Slovenci, kar ste po rojstvu in domu, ampak štelite se užrezati onim, ki tuj jezik bolj spoštujejo, kakor naš domači. Poglejte, vsak rod, vsako ljudstvo Nemec, Lah, Hrvat, Oger spoštuje svoje pleme, svoj narod, svoj jezik, svojo domovino. Ali nij sramota za našo deželo, da se dobodo taki, katerim je tuje ljubši, kakor domače, kateri glasujejo in vlečejo rajši z nemškutarji, nego s kranjskimi Slovenci! Ne bodite šalobarde, Višjanje, zjokajte se nad svojim grehom, s katerim ste svojo domovino razčlili in recite z mojim Tobijem Švalbe: „Mi smo krivo storili, ali nič več ne bomo tako storili.“ Kajti resnično, resnično vam povem, Višjanje moji, da ravno tako malo, ka-

## Dopisi.

**Izpod Zijalke** na Gorenjskem 17. avgusta [Izv. dop.] Denes na večer je probudil strel možnarjev Kamnogoričane, kateri po teškem delu navadno rano poiščejo svoja trda ležišča, iz prvega spanja. Obhajal se je predvečer rojstnega dneva Nj. Vel. Franca Josipa I. Mej strelom se je zažigal umetnini ogenj. Tudi v nedeljo se bo obhajala v cerkvi slavnost na čast rojstnega dne. Ker je uže to druga slavnost, moram še omeniti prve, ki se je vršila pri postavljanji zastave, katero sta podarila dva gospoda M. in E. iz Ljubljane in se je postavila na skalnati kip „Vidovec“, katerega se še umrli naš rojak g. dr. L. Tomam v svojih poezijah spominja in je iz te skale najlepši razgled po vsej gorenjski strani. — Na zastavi je naslikan kranjski grb in kako lepo vihra iz od narave postavljene tvrdnjave. Tudi ta čas so gromeli možnarji in doneli navdušeni živio klic proti bližnji Radovljici!

**Iz Velikih Lašč** 14. avg. [Izv. dop.] Naj začнем pri onem možu Tomku, tam nekod z Rašice, ki je za časa volitev v Kočevje „naprej“ tekel, da bi narodnjaki ne vedeli, da gre — nemčurje volit. Bog mu grehe odpusti, si mislim, pred je bil „kmet“, ki je „turškovi sok“ klepal, a sedaj je „gaspuš“ pa „pečenke“ obira (?) tako, seveda!

In krški Tine ga blagoslavlja in ves njegov rod bo — poznán od domovine! Pa kaj se hoče, on je „mora!“

Da Tine nij na svojega laškega adjutanta pozabil, to je istina, — da bi ga vrag! Ko bi tega „ljubljanskega“ butlja tu ne bilo, bi se naše nemčurske duše prokleto slabu vodile, tako pa se kar na pamet nauče ali nabutajo, „und dann geht es los“, naj bo kmet ali berač. Kar vedo in znajo — čenčajo, pa kdo jih posluša, kakov pijanec k večemu. In kar še sami ne morejo, pa še kakovega „skribo“ na pomoč potegnejo.

Letina se bode i tukaj dokaj dobro obnesla, posebno pšenica je lepa.

**Iz Šoštanjja** 15. avgusta. [Izv. dop.] Prošlo nedeljo nas je sè svojim visokim počastil Nj. ekselencija gosp. namestnik Štajerske, baron Kübeck, da bi želje in pritožbe ljudstva osobno zaslišal. Dan popred se nam je ta pohod naznanil. Na obeh vhoodih trga postavila sta se slavoloka, kajti veleno se nij, od katere strani imamo visokega gosta pričakovati. Trg je bil sè zasta-

vami okinčan. Nedeljo popoludne točno o 1/24. uri, kakor se nam je javilo, naznanja nam strel možnarjev, da se gosp. drž. namestnik bliža. Na trgu se je zbral mnogo občinstva iz okolice, ker je bila ravno nedelja in tako se je sprejem z občim pozdravom vršil. Brž po prihodu se jamejo avdijencije v sledečem redu:

Predstavi se deputacija trga zahvaljujoč se za tukaj ustanovljeno telegrafsko postajo in cimentirni urad, proseč pa za blagovoljno dozvoljenje ločitve občine, namreč trga od okolice; dalje, da bi pri volitvi deželnega poslance za mesta in trge naš trg smel tukaj sam voliti, kakor se to pri volitvi v drž. zbor godi, in ne, da bi se morali v Slovenj gradec k volitvi voziti, kar toliko nepotrebnih stroškov prizadeva.

Potem se predstavijo uradniki sodnije in davkarije, potem duhovniki. — Za temi pride okrajni zastop, kateri mej raznimi točkami posebno povdarja željo za stavljene tukaj uže projektirane železnice z ozirom na potrebo tiste. — Sedaj pridejo na vrsto vsi občinski zastopi celega okraja, kateri pa svoje željo pismeno v obliki promemorija izročé, ki sledče točke vzdržuje: 1. odpravljenje okrajnih zastopov; — 2. odpravljenje še bolj nepotrebnih okrajnih šolskih svetov, kateri toliko denarja stanejo, pa vpliva nemajo; 3. naj bi se, da, ker smo od okraj glavarstva jako oddaljeni, političen komisar tukaj nastanovil; 4. občinam naj se naložene dolžnosti po §. 24 obč. reda, s tem polajšajo, da se jim pravica podeli, da smejo v posebnih slučajih z ozirom na policijske razmere in javno varnost žandarmerijo naravnost v vsego pozvati; 5. pri šolah na deželi naj bi ne bili otroci primorani do 13. ali celo 14. leta šolo obiskati, marveč samo do 12. in naj bi dež. šolski svet v tem smislu kolikor mogoče polajšanja dozvolil; 6. stavljene novih šolskih poslopij naj bi se za nekoliko časa odložilo, da si kmet od zadnjih slabih letin malo opomore in se denarne razmere zboljšajo; 7. občinam naj bi se zopet pravica podlila, da bi smeles pri ženitvah ugovarjati in dozvoljenja davati, da se občna beda kolikor toliko omeji; 8. sedaj tako zelo napredujočemu razkosavanju zemljišč naj bi se v okom prišle.

Gosp. drž. namestnik povdarja, da so se nekatere teh točk tudi iz drugih krajev Štajerske objavile, pa da se ne da vse tako

naglo odpraviti, ker še nij dozvolj dozorelo; sicer pa oblubi, kolikor mogoče, našim željam ustreči ali vsaj s polajšanjem kjer koli moči pripometi. — Sedaj se predstavi še krajni šolski svet, ter tudi prosi, da bi se stavljene šole v našej občini za nekoliko let odložilo. — Končno se sprejemajo še privatne avdijencije.

Okolo pete ure se gosp. drž. namestnik zopet odpelje, in strejanje ga je po potu proti Velenji spremljalo. Nam pa je ostala nadaljnja vslišanje naših prošenj in izpolnjenje naših želja.

Pri tej priliki smo tudi imeli prvikrat čast videti novega vodjo okrajnega glavarstva gosp. Rupnika, ter upamo, da se nam kmalu kot okr. glavar potrdi in pozdravljamo oni srečni slučaj, ki nam je nepriljubljeno osobo odpravil, namesto nje pa tako prijaznega moža v naše krilo pripeljal.

**Iz Ljutomerja** 13. avgusta [Izv. dop.] V našem trgu smo imeli 9. avgusta tako živahan in prijeten večer, kakor uže dolgo ne. Iz okolice in iz drugih bližnjih okrajev pripeljalo se je dosto gostov in koncertu, katerega znesek je bil namenjen za reveže iz Ljutomerskega in zgornje Radgonskega okraja, kojim je toča skoro vse pridelke pokončala. Tudi vsi odločnejši Ljutomerčani so se udeležili tega koncerta. Dvorane v gostilni pri g. Schrammlu so bile tako polne, da nij bilo še prostora za vse došle goste. Po koncertu so si morali še nekateri gosti drugih gostilnic poiskati, ker nij bilo pri omenjenem gostilničarji dovolj prostora.

Posebno hvale vredno je od gospodov: Fridriha Taxa, tukajnega komisarja in Barona Ernsta Seckendorfa, stotnika v pokoju in posestnika, katerima je prišlo na misel, da sta tak blag namen koncert aranžirala, akopram sta oba tujca. Dosta truda ju je to stalo, a vendar sta vse storial, kar je bilo v njih moči, da sta privabila mnogo poslušalcev ter napravila okusen koncert. Dobil se je še precej lep znesek za poškodovanje reveže. V drugej vrsti se moramo zahvaliti sodelavcem pri koncertu. Posebno gospa Koflerjeva, rojenega baronica Dienersberg, je svojo umetnost pokazala, kar je od nje občinstvo tudi pričakovalo. Od nje nij bilo drugega pričakovati, nego kaj izvrstnega, kajti ona se je uže od mladosti v takih vednostih urila.

Tudi g. Schwarzu, rodom Čehu, tukajšnjemu lekarničarju in posestniku, njegovej gospodini in gospodični Wesjakovej, tukajšnjej ek-

kor nij trebalo porednemu nemškemu šolarčku Tobiji Švalbe zatrjevati, da on drugič ne bode sveta ustvaril, isto tako tudi vi, sloveči možje višnjanski ne boste nikdar naše kranjske dežele nemške naredili, da niti sebe ne boste ponemčili, če še trikrat zaporedom nemčurško glasujete in če prav imate takó učene ljudi mej soboj, kakor je vaš kadet baron Beno Taufrer, ali „Tofler“ in pa še večji vaš umetnik, kruljevi Nande, ki rudeče mala cerkvene stolpe in dela sv. Florijane na vaše zide.

„Na Gresúpljem smo,“ prestriže mi razmislek moje višenske pridige fijakar in jaz odložim z voza svoje telo, plačam voznika in grem v krčmo hrvatsko vino pit ter za družega voznika vprašat, ki bi me dalje peljal, do slavnega polžarskega mesta. Kmalu se dobri en kmet, ki je imel sicer brinjev bič, raztrgan komólec, bolhov koc na vozlu in tako suhega konja, da sem malo premisljal, ali bom

smeli cigaro kaditi za njim ali ne. Pa ker sem hotel še tist dan v Višnjem gori biti, skobacal sem korajno in udan v vse na sumnjivi in nikakor mehki slamnati sedež; kmetski oča, moj voznik, je eno stegno čudno vzdignivši cécnil tako moško zraven mene, kakor kak dvorjan ponositeje ne stopa v svojo ekvipažo, in šinila sva po cesti.

Da bi kmata zgovornega storil, dal sem mu viržinijo-cigaro, katere se je dedec tako oveselil, kakor jaz trebanjske volilne zmage. Potem sem hvalil njegovo konjsko suhorébro, češ, da še precej dobro teče in kmalu sem moža imel mehkega in zaupljivega. Ker sem se tudi prepričal, da o zadnjih volitvah priljubo dosti vé in umé, povem mu, predno sva pod hrib prišla, kam grem in kakov namen imam. Kmet mi pa odgovori:

„Gaspud! Taku jim pavém, de na buado neč apravli. Tu je an čiuden rud u té Višje góre. Un' lejt' sa bli glih taku valili za tiste

nemškutarje, al' kaku se jim že pravi. Pa jih je biv ránek Maček, Buh mū daj dobro, saj sa ga gaspuš mardé paznal', dva sina je imū v šulah, ad'n je polej cajtenga izdajav, drugi je pa žunír, ali ka-li. Nu, Maček, t'lja dole v Dejden dol' je biv damà, an sin je še zdaj na grünite, in prav priden je, je biv v sejmu na Réabre tem Višjanom v priča vseh ljudij pavedal, de jih je nar več tacih, ki anga puštaba ne paznajo, ki v farovž huodija mlejka prósit, potlej pa za Nemce glasujeja. Tačas, k' sa se bal', obejtali sa, da nikdar več ne buada za Nemce glas'vali, pa glejte, lejtës sa spjet.“

Ko sva na hrib Stehán privozila, kazal mi je voznik dva skupaj stoeča hribca in dejal: „Tukaj so stala vešala (mož je rekел „gavge“) višnjanske. Pa so enkrat Žuženberci imeli nekega obsojence in so prosili, da bi ga smeli na višenskih gavgah obesiti. „Ne,“ rekel so Višnjani, gavge so samo za nas in za naše otroke.“

speditorici srčno hvalo za ta vesel večer izrekujemo. Vrli Ormužki narodnjaki so obžalovali, da se ni jih nič slovenskega predstavljal. Slava jim!

Pri koncertu je sviral domači „orchester“ pod vodstvom g. Črnka; v kratkem času je mlade moči tako izuril, da uže koncertujejo. Ko so se v Schrammelojevi gostilni prostori nekoliko izpraznili in ohladili, začelo se je plesati ter se je nadaljevalo do ranega dne.

## Domače stvari.

— (Cesarjev rojstveni dan) obhajal se je v stolni cerkvi s slovesno sv. mašo, ki jo je imel g. škof. Za vojaštvo je bila sv. maša javno v „zvezdi“, kjer je bilo vojaštvo v paradi in vse polno gledajočega in vojaško godbo poslušajočega naroda. Tudi je šla predvčeranjem zvečer in včeraj zjutraj vojaška godba po mestu, na gradu pa so sprožili 68 strelov iz novih kanonov.

— (Likvidacijski odbor banke „Slovenije“) skliče 12. septembra izreden občen zbor svojih delničarjev, da jim bode razodel stanje bankino.

— (Volitev državnega poslance na Koroškem) V nemških časnikih čitamo, da so Nemci na Koroškem postavili v celovško-velikovskem okraju dr. Edmanna, predsednika kmetijske družbe, za kandidata. N obenega poročila pa nemamo, ali so se Slovenci poskusili kaj geniti ali ne.

— (Pred volitvami na Štajerskem) piše „Slov. Gosp.“ mej drugim: „Nove volitve se bližajo in treba je, da se ž njimi začnemo zopet ukvarjati. Zlasti kmetski ljudje bi morali sedaj dobro vedeti, pri čem da so in kaj jim je terjati od prihodnjih kandidatov, kadar se jim bodo prišli v poslanca ponujati. Zastran volitev odloči največ volilni red, t. j. postava, po katerej se voli in ki tudi število poslancev posameznim volilcem odmerja. V tej važnej reči je sedaj s številkami dokazano, da se je kmetskim ljudem premalo, mestnim i. t. d. pa preveč poslancev odmerilo, če se namreč ozir vzeme na število kmetskih in mestnih prebivalcev in na svoto njihovih davkov.“

— (Ljubljanska bolnica za otroke.) Od ljubljanskega magistrata smo prejeli sledeči poziv, s prošnjo, da ga natisnemo: Od z najvišjim sklepom ukazane, in ravno vršeče se državne dobrodelne loterije

Na Peščenjaku tik nad Višnjo goro se nama konj suharebro na dveh nogah zbos, tako, da ga je mož moral dati prekovati, jaz pa sem v malej krčmi vino pil in mislil, ali bi se po tem tacem kaj pomudil v Višnjej gori, ali bi mi kazalo precej dalje na Novemesto voziti se. Ker se je mej tem storila noč, nij bilo v celej Višnjej gori ob 10. uri zvečer uže nobene lučice več. To me je razjezilo.

Tema, tema, v glavah in po ulicah tvojih, stara, a žalostna Višnja gora.

In vzel sem rudeč svinčnik in na cerkveni zid, (odpusti mi višenjski mežnar) sem korigiral in moderniziral Preširnovo puščico:

„Višnjani, kam ste svojga polža djali  
Z glasovi vred Hočev varju prodali,  
da bode lezel šest let dolgo na višino slave  
večinovanja nemškatarske večine v kranjskem  
zboru, potem pa padel s strmcem na tla in si  
za vselej ubil hišo, vdihajoč po svoje: „naglost  
nij nikoli pridna.“

za civilne namene, katere srečka velja 2 gld. 50 kr., se po razmerji njenega dohodka ima tudi ljubljanskej bolnici za otroke en del nakloniti. Večkrat izkazana dobrotljivost ljubljanskega prebivalstva ima torej poseben povod, da se te loterije prav živo udeleži.

— („Tagblatt“) glasilo Dežmanovo in Kalteneggerjevo ete. slavi ditirambično „zaluge“ gospoda Kalteneggerja. — Tudi mi, narodna stranka, bi mogli gloše delati, zlasti pa zdaj po volitvah, ali tiskovna svoboda nam jezik in pero veže. Mislimo si pa pač svoje. In prišel bode čas, ko bomo mogli govoriti to, kar vemo.

— (G. Josip Noll,) znani bivši režisseur slovenskega gledališča in potem I. bariton opere v Zagrebu je pel v gledališči „Teatro della Scala“, ki ima prostora za 4000 osob, ki je 75 korakov globoko in 45 široko, za skušnjo v navzočnosti direktorja, Cortija njegovega in maestra Gialdinija in mnogih drugih kapacitet. Dopal je popolnem njegov krasen glas in ponujalo se mu je engagement z 1800 lir za 5 mesecev v Florencu, a sprejel nij te ponudbe. Se lepša pak je ponudba: Na 3 leta prvi bariton v „Teatro della Scala“ samo 4 mesece v letu; od meseca decembra do marca z gažo 4000 lir za prvo, 6000 za drugo in 8000 za tretje leto.

— (Čitalnica ljubljanska) napravi na vrtu gostilničnem prihodnjo nedeljo zvečer svojim udom veselico s petjem in godbo c. k. vojaške kapele. Programi se družbenikom pošljejo na dom. Začetek godbe ob 7. uri. Začetek pevskega programa ob 8. uri zvečer.

— (Kranjska čitalnica) napravi v novih svojih prostorih v nedeljo 19. avgusta besedo v čast rojstnega dneva presvitljega cesarja Franca Jožefa. Program je: 1. Nedved. Op. 8. „Lovska“, moški zbor. 2. Govor. 3. Beriot. Op. 120 „Lirična fantazija“ za gosli in glasovir. 4. Nedved. „Moja rožica“, čveterospev. 5. Mozart. Koncertna igra v D za gosli in glasovir. 6. Heidrich. „Pri oknu sva molča slonela“, čveterospev. 7. Beethoven. Op. 55. „Simfonija v Es“ za glasovir. 8. Nedved. Op. 8. „Moj dom“, zbor. 9. Ples. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina za gospode 70. kr., gospe in gospice proste. K tej besedi najljudneje vabi Odbor.

— (Čitalnica v Tolminu) napravi v nedeljo, 19. avgusta Besedo, pri katerej bode sodelovali „Slavec“.

In ko sem tako gledal po starem trgu višenjskem, stopila mi je v temoti pred motne oči duša onega slovečega kozla, katerega so bili višenjski modri purgarji sklenili po senuci pretepsti, ker je bil na zadnje noge črez plot spēl se in poželjivo v zelnik pogledal. Tam v drugem kotu sem zopet zagledal v temi tisti veliki ubiti mestni lonec, ki so ga bili Višnjanje v Ribnico poslali zakrpat, a so ga od zvitih Ribničanov nazaj dobili, češ, kakor hlače, tako se mora tudi lonec prej preobrniti, predno se krpa, vsled česar Višnjanje še dan denašnji ne vedo, kako bi naredili, da bi se ta mestni lonec obrnil, kakor se srajca ali hlače obrnejo.

Zdajci sem se tudi domislil, da sem enkrat v „Laibacher Ztg.“ bral, kako se je v Višnjej gori po Bregarju kradlo. Strah me obide, skočim na voz in hajd naprej proti Novemu mestu.

— (Družba sv. Mohora) prične razpošljatev knjig prihodnji teden po vrsti kakor je v „Koledarju“ naznanjeno. Število družnikov se je nekoliko skrčilo posebno po dekanijah, kjer je bila slaba letina in je toča pobila. Družnikov je 25.863. Dohodkov je bilo 28.249 gld. 9 kr., stroškov pa 28.586 gld. 54 kr., torej ostane dolga 337 gld. 45 kr. — Knjige obsegajo 78 tiskanih pol. Matici je prirastlo 221 gold.

— (Nova slovenska knjiga) je izšla ravnomenski v J. M. Pajkovej tiskarni v Mariboru: „Marjetica“ izviren roman. Spisal in založil Anton Koder. — Kadar jo bomo utegnili prebrati, hočemo več o njej izpregovoriti, danes jo le priporočamo. Kodrovo ime je uže znano.

— (Požar.) Iz Semiča 14. avg. se piše: Včeraj popoludne so na Kalu v naši fari pogoreli trije gospodarji. Zgorelo jim je razun enega poda vse stanje, vsa mrva; dva sta si otela letos pridelano žito. Zavarovan nij bil nobeden, začiali so baje otroci z žvepljenkami.

— (Velik ogenj) je bil, kakor se od sv. Lenarta pri Veliki nedelji „Gosp.“ piše, 29. julija v Oslušovcih. Pogoreli so posestniki Vida Korpar, Matija Kovačec in Anton Dolinšek. Užgal ga je 4letni sin Korparjev; otrok je našel na tleh par žveplenk, jih pobral, užgal in v šope za hramom zložene potisnol. Ogenj zgrabi streho in v poluri so bili vsi trije posestniki v enem ognji. Nesreča je velika. Zgorelo je 10 poslopij, vse ravno spravljeno zrnje, seno, vsa obleka, zabela in pohištvo. Korparju tudi 3leten žrebec, 2leten bik, 1 tele in 7 prascev. Posestnikov nobeden in sploh le malo ljudi je bilo doma; vse je bilo pri vinogradih gledat, kako grozdje lepo raste. Ogenj je torej v nemar razsajal. Tudi brizgalnica iz Ormuža je prepozno došla. — Škode je 10.000 gold. Edini Kovačec je bil zavarovan za 150 gold. pri — banki Sloveniji. Ljudje, pazite na žveplenk in na otroke.

— (Škedenski in žitnica pogorela) je grofu Wurmbrandu v Gornji Radgoni; škode je 12.000 gold. Nasprotni veter je ogenj od bližnjih poslopij odvrnol.

— (Nova c. kr. okrajna sodnika) sta nameščena: g. dr. Lulek pri sv. Lenartu v slovenskih goricah in dr. Eminger v Gornjem gradu, prvi je rojen Slovenec, drugi slovenščino dobro ume.

— (Slomšekov spomenik) v stolnej cerkvi v Mariboru je postavljen; treba je še samo Slomškove podobe iz kararskega marmorja, katero bo g. Zajc v Ljubljani do novega leta izdelal.

— (Zaprlji) so mežnarja nemške cerkve v Celji 10. t. m., ker ga sumijo, da je takovom ukradeno blago skrival. Misli se, da je dva težka srebrna pasa, ki sta se pri njem našla, kupil od tatū Rozmana, ki je v Celji zaprt. Ta dva pasa sta bila pred dalj časom nekemu kmetu v Kranjšici ukradena in sta okolo 200 gld. vredna. Mežnar se zove Simon Jelovšek; tudi njegovo soprgo je sodnja zaprla.

— (Tolovajsk umor) se je zgodil v noči od sobote do nedelje na veliki cesti pri Hočah zunaj Maribora. Nekdo je J. Bernata, iz Jablan pri Cirkovicah — ubil in mu vzel 8 gold.

— (Utonil.) Piše se nam: Iz stare Vesi pri Ljutomeru je nek kmeček sin v Muri vtonil, ko je konje kopal in pral.

— (Hrvatje o Slovencih.) Hrvatski „Obzor“ v uvodnem članku: „Našoj slovenskoj braći u Ljubljani zabranje žaliboz pučki tabor, koji je imao iznieti misli i želje slovenskoga naroda o iztočnom pitanju. U prizivu pravedno opažaju njihovi pravci, da se u monarkiji politička sloboda dvojim laktom mjeri, pošto se zabranjuje s onu strani Litave i Sutle, što je s ovu stranu u svu šir dopušteno. Zato ipak sva monarkija i sva Europa znade, da Slovenci isto tako, kano svi slavenski narodi monarkije žele propast Turske i u toj propasti niti vide niti žele štetu monarkiji, nego dapače njezino očuvanje zapremom zemalja turskih koji prirodnim načinom spadaju pod sferu njezina upravljanja i njezine moći. U programu tabora ljubljanskoga stolačke okupacija Bosne i Hercegovine, nekoji tabori češki istu su želju zaključili.

## Razne vesti.

\* (Očem morilec.) Iz Novega mesta na Vagi se poroča 8. avgusta: V bližnjem vasi Čete je danes o poludne nek kmet svojega pasinka zavratno umoril. Ko si je ta namreč od težkega dela odpočival in na travi ležal z obrazom proti zemlji obrnen, udari ga očem sè sekiro po glavi tako silno, da so se možjani kar po travi zlili. Udariti je moral morilec sè strašno silo, kajti ljudje, ki so blizu zraven bili, nijsa čuli nobenega glasu umorjenega. Morilca so precej zgrabili. On pravi, da ga je fant okradel in da ga je zato ubil; a resnica je to, ker bi mož po smrti žene ne podedoval njenega premoženja, ampak njen sin.

\* (Hude sanje.) Na Dunaji se je oni teden nekemu hlapcu sanjalo, da ga je napadel ropar. Stanoval je v drugem nadstropji poleg svoje gospode, a sanje ga tako prestrašijo, da v spanji teče k oknu in skoči na dvojnišče. Revež si je zlomil desno stegno. Ta dogodek nas spominja na onega dunajskega policaja, ki je leta 1860 v sanjah snel puško s klina in svojega tovariša tako ustrelil v prsi, da je precej mrtev obležal.

\* (Ušel) je poštni sekretär Viljem Grossfuss iz Inovrazlava, 30 let star, 9. t. m., ter vzel sobo s poštnega urada pismo s 4000 markami, 3 pruske bankovce po 1000 mark in dva po 500 mark. Kdor ga vjame, dobo 300 mark plačila.

\* (Burno življenje.) V Parizu je umrl te dni neki Karl Ungberg, rojen Šved. V mladosti je bil v spremstvu kralja Bernadota, pozneje tajni svetovalec kralja Karla Ivana, potem tajnik kralja Oskarja, guverner v Stokholmu, komtur največjih švedskih ordnov. Iz neznanih uzrokov je šel na Francosko, izgubil vse premoženje in umrl kot — vratar.

\* (Zverina v človeškej podobi.) V Pampeluni na Španjskem je zdaj pravda, ki kaže, kako zverska in divja človeška natura lehko postane. Zatoženec je nekdanji kabecila Don Esquize Llorente. Na svojej duši ima 14 umorov in neštevilno drugih zločinov. Obsodba njij je znana.

\* (Zdravilo za lepoto.) Pa je bila tam na Nemškem neki ena dekle, ki je bila uže 28 let star. Kar nikogar nij bil po-njo, mlada nij bila več posebno; cvenka nikjer nič, in kar je bilo še najhujše, manjkalo ji je — lepote. Bala se je torej, da se bode morala posušiti kot „stará devica“. Pa pride neka ženska iz mesta k njej, in jej dà tako korenino, ki žensko lepo naredi, predno pretečo ene kvatre. Cel čas je nosila 28 letna zakonozeljna dekle korenino na životu, nosila jo, da je prišel uže osmi ščip, pa le nij bilo nobenih hlač v hišo. Mati njeni dobo od nje korenino in jo pěkaže nekemu zdravniku. Ta pa jej pove, da je od — regrata; žena gre takoj k sodniji in zatoži goljufico, zdaj pa sedi zaradi — regratove korenine.

\* (Nesreča na morji.) 15. julija se je polomila ladja Eton, 70 milj više od Valparaiza. Na njej je bilo 160 osob, do 18.

julija jih je 43 prišlo na kopno, 20 se jih je rešilo na neko skalo. Angleška ladja „Ametist“ jih je šla rešit, pa zaradi hudi valov nij mogla do skale. Veliko jih je lakote poginilo, drugi pa so iz obupnosti poskakali v morje. Samo tri se je moglo rešiti. Vsega skup je baje poginilo 100 ljudi.

\* (Nek Anglež) je stavil z drugim v Liverpoolu za 50.000 funtov sterlingov, da bode v šestih letih storil sledeče potovanje: Ko stopi na Francoskem na kopno, šel bode preko Francoskega, Nemškega, severne Rusije, Sibirije, Kine, od tam preko Indije, Perzije in južne Rusije v Carigrad, potem pa skozi Grško in Italijo na Francosko. Šel je uže 1. julija t. l. na pot, in vrniti se mora 1. julija 1883, če ga poprej kak Turek kje ne pohrusta.

## Peslano.

Gospod Alois Fidelis Remšmid iz Gradca je podaril tukajšnji šoli lep znesek 26 gld. 70 kr. Za ta velikodušni dar mu izreka najtoplejо hvalo

Franc Skerlec,  
načelnik kraj. šolskega sveta pri Sv. Tomažu  
blizu Velike Nedelje.

## Tujci.

17. avgusta:

**Evropa:** Bar. Magdeburg iz Gradca. — Lipolt iz Idrije. — pl. Aichelburg iz Celovca.

**Pri Slovu:** Dolenc iz Kranja. — Brodjavin iz Zagreba. — Pinschow iz Dunaja. — Wastel iz Gradca. — Herborn iz Trsta. — Hirsch iz Dunaja. — Koder iz Idrije.

**Pri Maliči:** Jeklin iz Dunaja. — Rother iz Knitelfelda. — Trinkl iz Dunaja. — Pip iz Sapijone. Katz, Bosov iz Dunaja.

**Pri Zamoreci:** Jung iz Dunaja.

## Tržne cene

• Ljubljani 18. avgusta t. l.

Pšenica hektoliter 9 gld. 10 kr.; — rež 5 gld. 85 kr.; — ječmen 4 gld. 55 kr.; — oves 3 gld. 09 kr.; ajda 6 gld. 80 kr.; — prosò 5 gld. 85 kr.; — koruza 6 gold. — kr.; krompir 100 kilogramov 3 gld. 57 kr.; — fižol hektoliter 7 gld. — kr.; masla kilogram — gl. 94 kr.; — mast — gld. 85 kr.; — špek trišen — gld. 74 kr.; — špek povojen — gld. 78 kr.; — jajce po 2 kr.; — maleka liter 7 kr.; govednine kilogram 64 kr.; — telethine 56 kr.; — svinjsko meso 60 kr.; — sena 100 kilogramov 1 gld. 78 kr.; — slame 1 gold. 51 kr.; — drva trda 4 kv. metrov 6 gld. 80 kr.; — mehka 4 gld. 50 kr.

## Dunajska borza 18. avgusta.

(Izvirno telegrafeno poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	63 gld. 20 kr.
Anciuni drž. dolg v srebru	66 " 70 "
Zlata renta	74 " 75 "
1860 drž. posojilo	112 " — "
Akcije narodne banke	821 " — "
Kreditne akcije	178 " 25 "
London	121 " 25 "
Napol.	9 " 70 1/2 "
C. z. cekini	5 " 74 "
Srebro	105 " 70 "
Državne marke	59 " 55 "

## Javna zahvala.

Podpisani se v svojem in svoje družine imenu srčno zahvaljuje gospodčini Adalbertini Bernotovi davkarjevi iz Postojne, za obili trud, ki ga je imela z ostarelim (42 letnim) iz z mnogimi drugimi skrbmi obloženim, podučevajo ga v vseh poštih opravilih s toliko marljivostjo, da je bil 6. tekočega meseca naredil predpisani izpit z tako ugodnim uspehom. — Ker je vsed tega uže dobil dobro službo na pošti v Permanih, tako ne more si kaj, da tej svojih dobrotnic za njeno blago požrtvovalnost najsrečnejšo zahvalo izreka.

Mili Bože poplačaj blagej gospodčini po zasluženi vse, kar je dobrega podpisanimu in njegovi družini storila.

V Permanih, dne 11. avgusta 1877.

**Matija Hrabar,**

poštni ekspeditor na Permanih  
in posestnik v Jelšanah.

## Prodaja posestva.

V živem, obljudenem trgu

## Mengišu,

okraj Kamnik na Kranjskem, se gospodarsko posestvo s poslopji za stanovanje in gospodarstvo, 7 oralov njiv, 3 1/2 oralov travnikov in vrtov iz proste roke prodaja.

Natančneje poroča gospod **J. Dobrin,**  
Ljubljana, gledališke ulice št. 45. (215—2)

## Amalija Tušekova,

vdova c. k. gimnazijalnega profesorja v Ljubljani, na Bregu h. št. 8 (nova), jemlje za prihodnje leto

učence v stanovanje in na hrano.

Učenci morejo rabiti tudi **glasovir.** (211—3)

C. kr. priv.

## Water-closeti

fabrike Epstein & Comp. na Dunaju.

**Nova konstrukcija,** vse sedanje presegajoča Popolnem brez vlaka in smradu.

Postavi jih **vsakdo prav lehko**, in se na **vsak dosedanjí kraj** brez ovr lehko postavijo. Closeti dajo ta izredni dobiček, da se njih spodnji del (izčrpača) naj bude ustje že bù, kjer hoče, lehko na vsako stran zasluči in se širja sklera — **lehko ob enem praktično porabi kot hijak ali pa pisoir.**

— Edina zaloga za Kranjsko —

## Jos. Stadlerju,

kleparju v Ljubljani,

črevljarska ulica št. 4 nova, zraven modne trgovine A. J. Fischerja, poleg Hradeckega mostu, kjer se tudi vsa kleparska **stavbena in galanterijska dela**, kakor tudi **krivanje streh in zvonikov** po **najnovejših sistemih** in **s posloštvom** solidno in prav ceno višé. (218—1)

Ravnokar je v „Narodnej tiskarni“ v Ljubljani izšlo in se dobiva:

## VIII. zvezek „Listki“:

## Pomladanski valovi.

Roman, spisal I. Turgenjev, posloveni dr. M. Samec. 8° 17 pol. Cena 60 kr.

Knjiga, **60 natisov** doživelja, vendar ne poči je trebuje nikakega pripomočanja, to je pač najlepši dokaz, kako je dobra. Za bolnike, ki se hočejo le izvrstnega zdravljenja za pridobljenje svojega zdravja posluževati, je taka knjiga dvojne vrednosti in jamči zato, da se ne misli z novimi zdravili na njegovem telesu eksperimentirati, kakor se to večkrat zgodi. — Od imenitev, 500 strani velike knjige: „Dr. Airy's Naturheilmethode“ je izšel uže 60. natis. Tisoč in tisoč se ima zahvali za svoje zdravje načinu zdravljenja, ki je v tej knjigi popisan; o tem pričajo mnogobrojna, zraven tiskana spricvala. Nič ne najakle ne zamudi, kupiti si to izvrstno, popularno-medicinsko delo, ki stane 60 kr. a. v., prav kmalu v bližnji knjigarni, ali pa naj si jo proti vposlanju 12 pism. mark po 5 kr. dà poslati od Richter's Verlags-Anstalt in Leipzig, katera poprej, ako se to zahteva, pošlje 100 strani dolg iztisek iz nje franko, v pregled. (330—19)

## Prsni katar se urno odpravi.

Najnovejša

## javna zahvalnica

z Dunaja, 2. marca 1877 od gospoda Karla Bergmüllerja, inženera, IX., Liechtensteinstrasse 27.

C. kr. fabriki sladnih preparatov, Graben, Bräunerstrasse Nr. 8.

Vaša blagorodje!

Prehladil sem se in dobil prsni katar, da sem bil primoran, v Vaših preparatih pomoci iskat. Kupil sem si dve flasi zdravstvene pive iz sladnega izlečka in sem ga rabil po navodu. **Katar je bil uže pri prvej flasi skoraj odstranjen, in zato semm Vaše prave Hoffove sladne preparate vsakemu zares najtopljje priporočati, kajti ne dajo se zlatom plačati, ker tako naglo in ugodno zdravijo.** Prosim, da te moje vrste v blagor človeštva po časnikih nazzanite. Denes prosim, da mi pošljete paket prsnih bonbonov iz sladnega ekstrakta.

Spoštovanjem  
**Karl Bergmüller**, inženier,  
Dunaj IX., Liechtensteinstrasse Nr. 27.

— Pravi Hoffovi sladni bonboni so v modrem papirju. (187—6)

V Ljubljani pri **Gabr. Piccoli**, lekarna pri „angelju varhu“ na dunajskoj cesti.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne.“

Izdatelj in urednik Josip Jurčič.